

Кабаків Ю. Б.

ВПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТУ СИСТЕМ ЕНЕРГЕТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ПРОМИСЛОВІСТІ УКРАЇНИ

Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО) виконує в Україні Проект UKR ІЕЕ "Впровадження стандарту систем енергетичного менеджменту в промисловості України", одним з компонентів якого є допомога Україні в розробці та гармонізації законодавчої бази й стандартів у сфері енергозбереження та енергоменеджменту. Протягом 2016 року на запит Міністерства економічного розвитку та торгівлі України (Мінекономрозвитку) та Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України (Держенергоефективності) за допомогою Проекту UKR ІЕЕ ЮНІДО та за співпраці Національного органу стандартизації (ДП «УкрНДНЦ») й Асоціації інженерів-енергетиків (АЕЕ) розроблено та з 1 вересня 2016 р. введено в дію п'ять національних стандартів серії ISO 50000.

Ще одним компонентом Проекту UKR ІЕЕ ЮНІДО є допомога Україні в розвитку експертного потенціалу та проведення практичної роботи з сертифікації й акредитації діяльності й фахівців систем енергетичного менеджменту відповідно до вимог міжнародного стандарту (МС) ISO 50001. Ця діяльність є дуже актуальною в Україні для подолання проблем, пов'язаних з енергетичною безпекою, та підвищення рівня енергоефективності економіки країни. У цій роботі з Проектом UKR ІЕЕ ЮНІДО співпрацює Національне агентство з акредитації України (НААУ) і Орган сертифікації персоналу Української асоціації якості (ОСП УАЯ).

У рамках Проекту UKR ІЕЕ з 11 по 15 липня 2016 р. за підтримки Торгово-промислової палати України було проведено тренінг провідних аудиторів систем енергоменеджменту відповідно до стандарту ISO 50001 та вимог ISO 50003. У цьому навчанні взяли участь 37 провідних фахівців у сфері енергоменеджменту, аудиту систем менеджменту, енергоефективності. Метою п'ятиденного навчання для аудиторів систем менеджменту і майбутніх тренерів навчального курсу для аудиторів є надання слухачам знань, розуміння та інструментів, які давали б їм можливість проводити аудит систем енергоменеджменту (СЕНМ) відповідно до стандарту ISO 50001, вимог ISO 50003, застосовуючи принципи й практики аудиту, як це визначено в стандартах ISO 19011 та ISO 17021. Під час семінару слухачі отримали багато корисної інформації про вимоги МС ISO 50001 та ISO 50003 до систем енергоменеджменту, шляхи підвищення енергоефективності, енергетичні метрики, особливості проведення аудитів систем енергоменеджменту. Програма тренінгу відповідає вимогам до акредитованої в НААУ кваліфікації ОСП УАК "Провідний аудитор систем енергоменеджменту", що визнається у країнах Євросоюзу.

11–13 листопада 2016 у Києві проходив Міжнародний форум з питань стандартизації "Стандарти створюють довіру" з нагоди святкування Всесвітнього дня стандартів 2016. 11.10.2016 на Форумі в приміщенні ДП «УкрНДНЦ» виступили з доповідями, зокрема, Максим Нефьодов, заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі України, Леонід Віткін, директор Департаменту технічного регулювання Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Дмитро Сазонов, виконувач обов'язків директора ДП «УкрНДНЦ», Sebahittin Kormaz, президент турецького інституту стандартів.

У рамках Форуму відбулося урочисте вручення сертифікатів фахівцям, що пройшли тренінг для провідних аудиторів систем енергоменеджменту відповідно до стандарту ISO 50001, вимог ISO 50003 та успішно склали кваліфікаційний іспит. Вручав сертифікати

Леонід Віткін.

З доповіддю про проміжні результати проекту ЮНІДО UKR ІЕЕ "Впровадження стандарту систем енергетичного менеджменту в промисловості України" виступив Олексій Пашенко, національний координатор Групи управління проектом. Проміжні результати проекту підтверджують, що впровадження системи енергетичного менеджменту (енергоменеджменту) сприяє сталому зниженню питомої витрати енергії, зменшенню затрат на енергію (й собівартості продукції) та викидів парникових газів. Враховуючи високу залежність української промисловості від викопних джерел енергії, питання енергоефективності та енергозбереження має першочергове значення для забезпечення конкурентоспроможності української продукції на світових ринках.

На думку учасників заходу питання енергоефективності є одним з найважливіших для бізнесу. Завдяки запровадженню Систем енергетичного менеджменту у всіх сферах діяльності відповідно до ISO 50001 можливо досягти зниження собівартості продукції, а відповідно підвищення конкурентоспроможності підприємства, скорочення енергетичних і виробничих витрат, зменшення залежності від зростаючих цін на енергоресурси та від нестачі енергоресурсів, покращення продуктивності та якості продукції, поліпшення екологічних показників виробничої діяльності та скорочення викидів парникових газів, а також залучити нових замовників, для яких навколишнє середовище є важливим критерієм вибору.

Наявність великої групи навчених фахівців – провідних аудиторів систем енергоменеджменту – дасть можливість набагато успішніше проводити роботу з впровадження систем енергоменеджменту у промисловість України. Такі навчання й відповідну акредитовану сертифікацію спеціалістів планується зробити регулярними.